

گه‌رانه‌وه بۆ رابردوو له هزری کۆمه‌لی ئێرانییدا

10 مرداد 1405

لهم وتاره‌دا، ئاروین پووین دیاردە «گه‌رانه‌وه بۆ رابردوو» وه‌ك نیشانه‌ی قه‌یرانیکی قوڵ له‌ خه‌یالی سیاسیی کۆمه‌لی ئێران شیکه‌ره‌وه ده‌کات. ئەو ده‌ماره‌گیریه‌ ده‌که‌وتیه‌ سه‌ر ئەوه‌ی که مه‌یلی به‌رفراوان بۆ سه‌رده‌مه به‌ناو «زێڕینه‌کان» – له‌ ئێرانی کۆنه‌وه تا دووباره‌ دروستکردنه‌وه‌ی نوستالژیکی په‌هله‌وی یان سه‌ره‌تای ئیسلام – ته‌نیا هه‌لبژاردنیکی ئایدۆلۆژی نییه‌، به‌لکو ره‌گی له‌ ئەزموونه‌ کۆبووه‌وه‌کانی شکست، سه‌قامگیرنه‌بوون و داخستنی ئۆفقی داها‌توودا هه‌یه‌. به‌ گوتاری متن، ئەم دۆخه‌ کاتیکی زیاتر ده‌بی‌ت که کۆمه‌ل له‌ نه‌بوونی ده‌زگای پایه‌دار و دیدگای متمانه‌پێکراودا، رابردوو وه‌ك په‌ناگه‌یه‌کی ده‌روونی دروست ده‌کاته‌وه‌.

پووین به‌ که‌لک‌ه‌رگرتن له‌ رێبازه‌کانی ده‌روونناسی کۆمه‌لایه‌تی و چه‌مکی ترومای کۆمه‌لی، پیشان ده‌دات که چۆن قه‌یرانه‌ درێژخایه‌نه‌ ئابووری و سیاسیه‌کان، ده‌بنه‌ هۆی راگرتنی چالاکی کۆمه‌لی. له‌و جۆره‌ بارودۆخه‌دا، گه‌رانه‌وه بۆ رابردوو ته‌نیا جۆریک له‌ هێمینی هێمایی نییه‌، به‌لکو میکانیزمی که بۆ راگردن له‌ به‌رپرسیاریتی دروستکردنی داها‌توو. وه‌ك له‌ متنه‌که‌دا ها‌توو:

«کۆمه‌لیک که رزگاری له «دوینی» دا ده‌بینی‌ت، له‌ دارشتنی «سه‌به‌ینی» ناتوان ده‌بی‌ت.»

ئهم وته‌یه‌، ناوکی ره‌خنه‌گرانه‌ی وتاره‌که ده‌رده‌خات: نوستالژی، ئەگه‌ر نه‌بی‌ت به‌ ره‌خنه‌ی میژووویی، ده‌بی‌ته هۆی بازنه‌ی دووباره‌بوونه‌وه‌.

له‌ کۆتایی‌دا، نووسه‌ر رێگای رزگاربوون نه‌ له‌ ره‌تکردنه‌وه‌ی رابردوو، به‌لکو له‌ رووبه‌رووبونه‌ی ره‌خنه‌گرانه له‌گه‌لی ده‌بینی‌ت. ئەو جه‌خت له‌سه‌ر ئەوه‌ ده‌کات که مه‌سه‌له‌ی سه‌ره‌کی هه‌لسه‌نگاندنی باشی یان خراپی رابردوو نییه‌، به‌لکو تیگه‌یشتنه‌ له‌ پێویستی ده‌روونی و سیاسیی بۆ ئەو. گواستنه‌وه له‌ «سه‌روه‌ری تاک» بۆ «سیسته‌می ژیری»، به‌هێزکردنی دامه‌زراوه‌ به‌رپرسیار و میدیا فره‌چه‌شنه‌کان، و تێپه‌رین له‌ که‌سایه‌تی ته‌وه‌ری، وه‌ك مه‌رجی پێشه‌کی بۆ گۆڕینی «په‌یتی بێده‌نگ» بۆ «هاوولاتی کارا» ده‌ناسی‌نرێ‌ت. له‌م چوارچه‌یه‌دا، دروستکردنه‌وه‌ی داها‌توو ته‌نیا له‌ رێگای دامه‌زراوه‌سازی و گه‌راندنه‌وه‌ی پۆلی کۆمه‌لی مومکینه‌.